

СТАНОВИЩЕ

на проф. д-р Димо Кръстев Пенков, СУ „Св. Климент Охридски”

Богословски факултет

за представените от доц. д-р Павел Николов Павлов

научни трудове във връзка с участие в обявен конкурс за професор по 2.4. Религия и теология (Въведение в история на Църквата с История на Българската православна църква), обявен в ДВ, бр. 100/16.12.2022 г.

Становището е изготвено въз основа на:

Заповед на Ректора на Университета № РД-38-50/27.01.2023 г.

Протокол № 1 на Научното жури от 02.03.2023 г.

1. Кратки биографични данни за кандидата.

Доц. д-р Павел Николов Павлов завършва петгодишния курс на Софийската духовна семинария „Св. Иван Рилски“ през 1987. Продължава образованието си в Богословския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, където се дипломира през 1993 г. със защита на дипломна работа на тема „Сливенска епархия“. Едновременно с богословското си образование той следва и история в Историческия факултет на СУ. В периода 1996 - 1998 специализира в Аристотелиевия университет в гр. Солун. Защищава докторска дисертация в СУ „Св. Климент Охридски“ през 2005 г. на тема „София – религиозен център през XVI век“.

Доц д-р П. Павлов работи в Богословски факултет първоначално като хоноруван асистент, а по-късно като асистент, старши асистент, главен асистент, а понастоящем е доцент в катедра „Историческо богословие“. Той е дългогодишен преподавател в Богословския факултет по дисциплините „Въведение в история на Църквата“, „История на БПЦ“ и „История на православно богословие през XX век“ и др. Автор е на редица монографии, студии и публикации, посветени на актуални и дискуссионни въпроси, свързани с преподаваните от него дисциплини. Той е създател на магистърските програми „Съвременни аспекти на богословието“, „Християнско

поклоничество“, „Църковен мениджмънт“, като е и дългогодишен административен ръководител на някои от тях.

2. Обща характеристика на научната продукция, включена в конкурса

Доц. д-р Павел Павлов участва като единствен кандидат в обявен конкурс за „професор“ за нуждите на Богословския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ с монографичния хабилитационен труд „Учителят Ганчо Велев Ганчев (1921 – 1998 г.) или за занаята на богослова историк през XX век“, С., УИ „Св. Климент Охридски“, 2022, както и с три студии и 17 научни статии.

Научно-изследователските търсения на доц. д-р П. Павлов притежават един „устойчив център“ – християнското осмисляне на историята, който разкрива богословския фокус и нюанси на неговата богословска продукция. В този дух е и представената монография, посветена на живота, дейността и мисията на енциклопедиста Ганчо Велев като учител в Семинарията и като богослов-историк. Тя е изградена върху огромно количество материали от личния архив на Ганчо Велев, които се публикуват за първи път. Те представят неговата дейност като изследовател и преподавател в областта на българската църковна история. Хабилитационното съчинение е заявено като „търсене на здравите корени на богословско-историческото наследство на XX век“ и е свързано със 100 години от рождението на Ганчо Велев, 100-годишнината на Богословския факултет и 120-годишнината на Софийската духовна семинария. В своята интерпретация доц. П. Павлов поставя особен акцент върху значимостта на приемствеността между различните поколения богослови и историци, както и въвежда в трудностите и предизвикателствата пред които те са били изправени по време на тоталитарния комунистически режим в България. Няма никакво съмнение, че монографията на доц. П. Павлов е една старателно планирана, добре промислена и систематично изпълнена научна работа. Но съвсем логично към изследването могат да бъдат отправени и някои критични бележки, свързани основно с използването на непопулярни думи и словосъчетания (вж. напр. с. 43 и 85), които не намаляват достойнството на работата и не пречат за доброто възприемане на текста. Като изхожда от частен случай – образа на учителя по история, доц. П. Павлов прави задълбочен анализ на спецификата на историческото познание, на богословската

интерпретация на историческите извори, както и на методологията на преподаване на историческите дисциплини.

Освен с разгледаната дотук монография, доц. П. Павлов участва и със 17 статии и доклади, публикувани на български, английски, немски и сръбски езици. Три от тях са в издания, индексирани в Web of Science и Scopus. Прави впечатление, че представените научни трудове на доц. П. Павлов имат обособена хронологична и тематична последователност, която насочва към търсене и намиране на доминанта в научните дирения на автора с един, наистина, своеобразен личностен почерк.

Към дейността на доц. д-р Павел Павлов трябва да отбележа и неговите участия в национални и международни конференции, както и в няколко научно-изследователски проекта, пряко свързани с преподаваните от него дисциплини в Богословския факултет.

Приложената документация е пълна и изрядна, съгласно нормативните изисквания. Тя съответства на минималните национални изисквания за заемане на академична длъжност „професор“. Напълно споделям формулираните приноси, които могат да бъдат групирани в четири основни направления: 1. богословие, история, християнство и Църква; 2. България и християнството: история, святост, Църква, култура; 3. история на православното богословие в България през XX в.; 4. съвременни богословски въпроси.

Наукометричните параметри на кандидата като сбор от всички групи и категории надхвърля изискуемия минимум. Не съм констатирал плагиатство или нерегламентирано заимстване от други научни съчинения.

Развиваната многостранна дейност на доц. д-р Павел Павлов като изследовател и експерт, очертава профила на един добросъвестен богослов с ясна и адекватна позиция по много актуални въпроси на нашето съвремие. Паралелно с това, от съществено значение са и отличните оценки за преподавателската дейност на кандидата, с неоспорим принос за повишаване нивото на учебния процес в Богословския факултет на СУ “Св. Климент Охридски”.

Заклучителна оценка

Като имам предвид високото качество и приноси научни резултати на представените трудове, както и необходимостта от такива изследвания в областта на Историческото богословие, убедено препоръчвам на уважаемите членове на научното жури да гласуват положително и да изберат за „професор“ доц. д-р Павел Николов Павлов. Обявявам, че за настоящата процедура ще гласувам с „ДА“.

31.03.2023

София

.....

(проф. д-р Димо Пенков)